

Список використаних джерел

1. Демченко В. М. Органічна та неорганічна українська мова : монографія / Демченко В. М. – Херсон: Мрія, 2003. – 188 с.
2. Про національну поліцію : Закон України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2015. – № 40–41.

Гуца Г. В., доцент кафедри іноземної філології та перекладу Київського національного торговельно-економічного університету, кандидат педагогічних наук, доцент

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД НАВЧАННЯ МОВИ ТА МОВЛЕННЯ ПРАВНИКА

Реальне впровадження концепції навчання мови та мовлення у вищій професійній освіті, у тому числі юридичній, передбачає послідовну реалізацію низки завдань, серед найважливіших з яких – розробка теоретичних і методичних засад аналізованої проблеми, створення єдиної стратегічної програми освітніх дій щодо відповідності цілей змісту, засобам і результатам навчання мові та мовлення. Для формулювання та обґрунтування концептуальних завдань щодо формування комунікативної професійної компетентності здобувачів вищої освіти немовних спеціальностей доцільно скористатися компетентнісним підходом, який, на нашу думку, є найбільш продуктивним з огляду на головну світову і загальноєвропейську тенденцію в реформуванні освітніх систем, оскільки концентрує увагу на результаті цілеспрямованої соціалізації людини.

Так, мовленнєва компетенція включає: здатність розуміти зміст і головну думку усних і письмових висловлювань; здатність вести діалог у фаховій діяльності з дотриманням правил мовленнєвого етикету; уміння будувати повноцінні в комунікативному відношенні усні і письмові зв'язні висловлювання, які відображають знання про предмет мовлення; уміння налагоджувати взаємодію зі співрозмовниками, продукуючи відповідним чином свої висловлювання.

Мовна компетенція передбачає володіння: доступним і необхідним обсягом мовних знань; здатністю застосовувати мовні засоби у професійному мовленні відповідно до акцентуаційних, орфоепічних, лексичних, граматичних,

орфографічних, синтаксичних, пунктуаційних, стилістичних, фразеологічних норм літературної мови.

Мовно-термінологічна компетентність – найістотніший складник (сутнісно-категоріальна основа) загальної фахової компетентності правника. Вона полягає у вільному володінні фаховою термінологією, умінні правильно тлумачити і визначати терміни, самостійно і кваліфіковано розв'язувати труднощі терміновживання. Адже брак такої компетентності у представників правничої професії має своїми наслідками: низькоякісні юридичні документи, зокрема й деякі нормативно-правові акти, що потребують внесення змін і виправлень; гальмування законодавчого процесу через необхідність термінологічного та мовностилістичного доопрацювання текстів законопроектів; проблеми правильного застосування правових норм через термінологічну неузгодженість та суперечливість; численні помилки («суржик», мовні «покручі», безпідставні кальки й запозичення тощо) в усному та писемному професійному мовленні, що дає підстави термінознавцям порушити проблему «екології правничого мовлення» [1].

Спираючись на численні теоретичні дослідження та багаторічний практичний досвід викладання мови у системі вищої юридичної освіти, вбачаємо за доцільне компетентнісний підхід розглядати передусім у двох аспектах: перший стосується модернізації змісту навчання узгодженого з цілями професійної підготовки з одночасним визначенням результативного складника освітнього процесу; другий сприяє цілеспрямованому розвитку ключових компетентностей майбутніх фахівців.

Доведено, що професійна спрямованість процесу підготовки у вищому юридичному навчальному закладі з метою формування професійної мовної та мовленнєвої компетентностей вимагає врахування специфічних факторів як рушійної сили формування й розвитку інтелекту професійно спрямованої особистості майбутнього фахівця юридичної сфери, а саме: соціальних факторів, що відбивають потреби суспільства у фахівцях юридичної сфери високого рівня зі знаннями мови, здатних, застосовуючи ці знання, продукувати ефективне мовлення у професійній сфері; соціально-педагогічних факторів, пов'язаних із розвитком системи професійної юридичної освіти, що передбачає формування професійно спрямованої особистості майбутнього фахівця; педагогічних факторів, що зумовлюють спільну активну діяльність викладача і здобувача під час становлення майбутнього фахівця юридичної сфери; психолого-педагогічних факторів,

пов'язаних із інтелектуальною діяльністю з формування творчого мислення та професійної мотивації, а також інформативність і актуальність змісту матеріалу, зв'язок із юридичною професією, усвідомлений підхід до вивчення дисциплін, індивідуальна робота з кожним у плані розвитку професійної мотивації і професійного творчого мислення, розвиток професійної значущості й перспектив уживання літературної мови як унормованого варіанта національної мови в майбутній юридичній діяльності.

Отже, у модернізації професійної освіти останнім часом все більшого значення набуває компетентнісний підхід, що відіграє важливу роль у розвитку готовності ефективно використовувати потенційні можливості (знання, вміння, навички, цінності, психологічні особливості) та зовнішні ресурси (інформаційні, людські, матеріальні) для досягнення поставленої мети. Перебудова навчання мови та мовлення правника в означеному напрямі потребує подальших досліджень.

Список використаних джерел

1. Артикуца Н. Мовно-термінологічна компетентність у професіограмі правника // Українська термінологія і сучасність: зб. наук. пр. Вип. 5. Київ, 2003. С. 23–29.

2. Пометун О. І. Теорія і практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О. В. Овчарук. Київ: К.І.С., 2004. С. 16–25.

Посмітна В. В., доцент кафедри правового забезпечення службово-бойової діяльності Національної академії Національної гвардії України, кандидат філологічних наук, доцент

ФОРМУВАННЯ МОВНОКОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРАВООХОРОНЦІВ

Сьогодні мовнокомунікативна грамотність набуває соціальної значущості. В аспекті професійної комунікації військових правоохоронців мовнокомунікативна компетенція є одним із чинників соціального спокою в державі.

Проблема правильності, майстерності мовної комунікації досліджується на міждисциплінарному рівні (Л.І. Мацько,